

PARTER

Sökande

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Motpart

AA

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

AA ska betala en sanktionsavgift om 60 000 kr.

YRKANDEN MM

Finansinspektionen har yrkat att **AA** ska betala en sanktionsavgift på 60 000 kr i enlighet med påståendet om överträdelse som framgår av bilaga 1.

AA har medgett att hon genomfört de aktuella transaktionerna men har gjort gällande att sanktionsavgiften i första hand ska sättas ner till noll och i andra hand att sanktionsavgiften ska bestämmas till ett betydligt lägre belopp än 50 000 kr.

GRUNDER M.M.**Finansinspektionen***Överträdelse av förbudet mot marknadsmanipulation*

AA har på värdepappersmarknaden i Stockholm den 11 juni 2020 handlat aktier i bolaget SensoDetect A.

Kl. 12:09:50 har **AA** lagt en köporder på 22 500 aktier, limit 0,75 kr. Ordern, som direkt gick till delavslut på olika nivåer, har lett till att hon köpt 2 500 aktier för 0,608 kr, 19 828 aktier för 0,610 kr och 172 aktier för 0,75 kr. Den sistnämnda transaktionen om 172 aktier har medfört en prishöjning på aktien med 22,95 procent jämfört med senaste avslut.

Kl. 12:11:50 har **AA** lagt en säljorder på 34 000 aktier till limit 0,748 kr.

AA s köp om 172 aktier har eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien. **AA** har därför överträtt förbudet mot marknadsmanipulation i EU:s marknadsmissbruksförordning (MAR).

Det krävs varken uppsåt eller oaktsamhet för att en överträdelse av MAR ska föreligga. I vilken grad personen genomfört transaktionen med uppsåt eller oaktsamhet kan dock påverka graden av ansvar vid fastställandet av den administrativa sanktionen.

AA har genomfört ett kurshöjande köp av en förhållandevis liten volym aktier. Med beaktande av transaktionens kurspåverkan och att AA kort därefter har lagt en order om att sälja en större volym aktier kan överträdelsen inte betraktas som ursäktlig eller ringa. Det har inte heller framkommit andra skäl för att avstå från ingripande.

Sanktionsavgiftens storlek

I detta fall talar omständigheterna för att sanktionsavgiften ska ligga på normalbeloppet för handel med små volymer aktier, dvs. 70 000 kr. De omständigheter som framförts om AA:s mående bör inte betraktas som en förmildrande omständighet. Som en förmildrande omständighet har dock Finansinspektionen beaktat att handläggningen av ärendet har dragit ut på tiden. En sanktionsavgift om 60 000 kr är därför lämpligt i detta fall, vilket är 10 000 kr lägre än vad som annars skulle ha varit fallet. Det finns i övrigt inte några försvårande eller förmildrande omständigheter som bör påverka sanktionsavgiftens storlek. Sammantaget får en sanktionsavgift om 60 000 kr anses vara proportionerlig och avskräckande.

Gällande de sanktionsförelägganden som AA har hänvisat till i fråga om sanktionsavgiftens storlek kan sägas att två av dessa (FI Dnr 21-5875 och Dnr 20-19742) avser egenhandel, vilket i regel är att betrakta som en mindre allvarlig överträdelse en enpetare. I det tredje fallet (FI dnr 20-25728) har vid bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek hänsyn tagits till personens ringa ålder.

AA

AA vidgår att hon genomfört de aktuella transaktionerna. Hon började handla med aktier i november 2019 och var nybörjare vid tidpunkten för handeln. Hennes kunskap och kännedom om hur börserna fungerar är låg, vilket har lett till att hon har

hamnat i den här situationen av okunskap, samtidigt som hon var mycket pressad efter börsnedgången. Hon har inte tidigare fått någon varning och hon har inte haft för avsikt att ge felaktiga signaler till marknaden. Hon har inte heller haft kännedom om den aktuella regleringen. Vidare var AA vid tidpunkten för den aktuella handeln psykiskt instabil, vilket också har bidragit till att hon hamnat i denna situation.

Vid tidpunkten för transaktionen handlade hon för att sänka sitt GAV (genomsnittligt anskaffningsvärde). Hon tänkte att det var något på gång i bolaget och att hon på sikt skulle kunna gå plus eftersom hennes GAV låg på mer än en krona när hon handlade denna aktie från första början. Kort efter att hon hade handlat såg hon att flera började sälja av aktien, vilket gjorde att hon i panik sålde nästan hela sitt innehav. Trots att hon sålde till ett högre pris var det långt ifrån vad hon köpt dessa aktier för tidigare. Tipset på den aktuella aktien fick hon på bl.a. Aktieraketer.

Handlingen är att anse som ringa med hänsyn till det belopp som transaktionen avser jämfört med andra liknande ärenden, varför sanktionsavgiftens storlek inte heller är proportionerlig i jämförelse med dessa fall. Vidare rör det sig om en enda transaktion som inte har lett till någon vinst. Hon har mått mycket dåligt psykiskt av den uppkomna situationen och hon har varit tvungen att uppsöka läkare. Situationen har påverkat hennes arbete och liv. Detta har varit en engångsföreteelse och något mycket obehagligt som hänt i AA:s liv. Hänsyn bör också tas till den tid det har tagit för Finansinspektionen att fatta beslut i ärendet. Det är inte acceptabelt att det ska ta mer än ett år att återkomma i ärendet.

Den yrkade sanktionsavgiften är inte realistisk och inte heller konsekvent eller proportionerlig i förhållande till liknande avgöranden, se bl.a. FI Dnr 21-5875, FI Dnr 20-19742, FI Dnr 20-25728 och FI 20-27693. I vissa fall där transaktionerna är tio gånger större har samma sanktionsavgift som i detta fall dömts ut. Mot bakgrund av att hon är ny och oerfaren på börsen är det varken realistiskt eller rättvist att handlingens verkliga påverkan och ekonomiska värde inte ska vägas in vid bedömningen av handlingen och sanktionsavgiftens storlek.

BEVISNING OCH HANDLÄGGNING

Tingsrätten har, med stöd av 45 kap 10 a § första stycket 3 rättegångsbalken, avgjort målet utan huvudförhandling.

Finansinspektionen har såsom skriftlig bevisning åberopat bland annat avsluts- och orderlistor, spreadgrafer och depåinnehav.

AA har såsom skriftlig bevisning åberopat följande beslut om sanktionsförelägganden.

- FI Dnr 21-5875
- FI Dnr 20-19742, och
- FI Dnr 20-25728
- FI Dnr 20-27693

Samt utdrag med status över värdepapperskonto i Avanza och Nordnet.

DOMSKÄL*Förbudet mot marknadsmanipulation*

Bestämmelserna om sanktionsavgift vid bl.a. marknadsmanipulation återfinns dels i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk m.m. (MAR), dels för svenskt vidkommande kompletteringslagen. Av artiklarna 12.1 a och 15 MAR framgår att utförandet av en transaktion, läggandet av en handelsorder eller annat beteende som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation och otillåtet. Det räcker således att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris. Det krävs inte uppsåt eller oaktsamhet för att en överträdelse ska kunna konstateras. Huruvida transaktionen genomförts med uppsåt eller oaktsamhet kan dock, i begränsad utsträckning, påverka graden av ansvar vid fastställandet av sanktionen. Från förbudet mot marknadsmanipulation har i MAR gjorts ett undantag för fall det är visat att

transaktionen utförts av legitima skäl och stämmer överens med godtagen marknadspraxis som fastställts i enlighet med artikel 13 MAR. Godtagen marknadspraxis innebär att praxisen måste vara fastställd av den behöriga myndigheten för handelsplatsen i fråga och vara i kraft vid tidpunkten för gärningen (se prop. 2016/17:22 s. 407). Den behöriga myndigheten i Sverige, Finansinspektionen, har inte fastställt någon sådan praxis.

Har AA genomfört transaktioner i strid med förbudet mot marknadsmanipulation?

Det är ostridigt och utrett att AA har genomfört de aktuella transaktionerna på sätt som Finansinspektionen har gjort gällande. AA har förklarat att hon vid tidpunkten för de aktuella transaktionerna var nybörjare vad gäller aktiehandel och att hon inte haft något uppsåt till att ge felaktiga signaler till marknaden. Hon har även förklarat att hon vid den aktuella tidpunkten var stressad och desperat då hon hade förlorat stora delar av sitt kapital som egentligen var ägnat åt att köpa bostad.

Tingsrätten konstaterar att det varit fråga om ett kurspåverkande köp om 172 aktier som resulterat i en prishöjning om 22,95 procent i relation till närmast föregående transaktion. Tingsrätten konstaterar vidare att AA i nära anslutning till att hon lagt den prishöjande köpordern, placerat en säljorder på 34 000 aktier. Tillvägagångssättet talar enligt tingsrättens mening för att syftet med transaktionerna har varit att höja aktiekursen för att direkt därefter få till stånd en försäljning till en högre kurs. Den prishöjning som AA orderläggning har gett upphov till har inte motsvarat något verkligt ökat intresse för de aktuella aktierna. Transaktionerna har därför gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktierna. AA agerande har således överträtt förbudet mot marknadsmanipulation i artikel 12.1 a MAR.

Det är inte fråga om en ringa eller ursäktlig överträdelse. Det har inte heller i övrigt framkommit omständigheter som ger skäl att avstå från ingripande. Det som AA har anfört om att hon av okunskap påverkat marknaden samt att hon vid den aktuella tiden mått psykiskt dåligt och agerat under hög stress ändrar inte denna bedömning. AA ska därför betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av subjektivt ansvar. Därutöver ska vissa försvårande och förmildrande omständigheter beaktas. Avslutningsvis ska hänsyn tas till den berörda personens finansiella ställning och den vinst som denne har erhållit till följd av överträdelsen. (Se 5 kap. 15 och 16 §§ samt 18 § kompletteringslagen.)

Sanktionsavgiften för överträdelser i form av handel med små volymer som påverkar kursen utan att motsvara verklig förändring av tillgång och efterfrågan, s.k. enpetare, ska som utgångspunkt bestämmas till mellan 40 000 och 140 000 kr. En sanktionsavgift på 70 000 kr utgör normalbelopp vid avsaknad av förmildrande eller försvårande omständigheter. (Se NJA 2020 s. 858 ”Enpetarna” I–III, p. 20–22.) Det kan även noteras att de sanktionsförelägganden som AA hänvisat till (FI Dnr 21-5875, Dnr 20-19742 och FI Dnr 20-27693) avser en annan form av marknadsmanipulation, s.k. egenhandel, dvs. handel som inte leder till någon förändring av det verkliga ägandet av ett finansiellt instrument. Denna typ av överträdelse är i regel mindre allvarlig än s.k. enpetare, som sällan har andra syften än att just påverka prisbilden (Se NJA 2020 s. 858 ”Enpetarna” I–III p. 15 och 31).

Finansinspektionen har anfört att 60 000 kr i sanktionsavgift är lämpligt i detta fall, med beaktande av att handläggningen av ärendet har dragit ut på tiden. Tingsrätten konstaterar att det varit fråga om ett kurshöjande köp om 172 aktier och att en säljorder om en större volym aktier, 34 000 stycken, har lagts kort därefter. Utredningen visar inte att AA tidigare har varnats för liknande beteende eller att AA eller någon annan gjort någon vinst till följd av regelöverträdelsen. Tingsrätten konstaterar vidare att de aktuella transaktionerna ligger drygt ett och ett halvt år tillbaka i tiden och att handläggningen hos Finansinspektionen tagit viss tid. Detta bör betraktas som en förmildrande omständighet när sanktionsavgiften bestäms (jfr prop. 2016/17:22 s. 225). Utredningen visar i övrigt inte att det föreligger några andra förmildrande eller

försvårande omständigheter som enligt 5 kap. 16 § kompletteringslagen ska påverka sanktionsavgiftens storlek. Vid en samlad bedömning finner tingsrätten att sanktionsavgiften ska bestämmas till 60 000 kr. Vad AA har anfört om bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek föranleder ingen annan bedömning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 2 (TR-01)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha inkommit till tingsrätten senast den 14 februari 2022. Prövningstillstånd krävs.

Ylva Averstén